

priority má právo trvati na věcném vyřízení žádosti v pořadu stolic, tudíž na věcném rozhodnutí rekursu, nevadí, že žadatel, aby si pro případ neúspěchu žádosti původní zajistil aspoň pořadí druhé, neb aby zápůjčku co možno brzy vyplacenu obdržel, ať tedy z důvodů právních nebo hospodářských, podal žádost druhou. Ovšem ale nelze přehlížeti, že dvakráte táž pohledávka vkládána býti nemůže, a potud arci bylo při vyřizování rekursu a jest i nyní s vkladem na opěťovanou žádost povoleným počítati. I jest otázka, kterak vše zaříditi pro případ, že už původní žádost bylo povoliti a že by tedy rekursu bylo vyhověno. Byl-li vklad prvním soudem zamítnut, druhou stolicí však povolen, запиše se toto povolení v knize v pořadí poznámky zamítnutí (§ 132 kn. zák.). Docela obdobně má se však věc i zde, kde nejprve vklad zamítnut, zamítnutí poznamenáno a později vklad povolen. Rozdíl je jen ten, že tam povolen teprv druhou stolicí na rekurs, zde však prvou stolicí na novou žádost, rozdíl to, který však není podstatný, a lze se tedy i tu zachovati obdobně dle § 132 kn. zák. (§ 7 obč. zák.).

Čís. 1279.

Zříditi zvláštního opatrovníka káže zákon pouze pro spory mezi několika opatrovanci, nikoli však bezvýjimečně též pro právní úkony mimosporné (§ 272 obč. zák.).

Nelze přezkoumati pořadem práva právoplatné rozhodnutí pozůstalostního soudu, jímž stanovena byla cena nemovitostí patřících do pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1921, Rv I 429/21.)

Pozůstalost po Janě P-ové projednána byla s oběma jejími dcerami a opatrovníkem obou synů nepřítomných, tehdy ve službě válečné, a uzavřena dohoda, že usedlost, do pozůstalosti patřící, převezme syn Rudolf proti tomu, že vyplatí ostatním sourozencům po 300 K. Po návratu ze služby válečné domáhal se druhý syn Karel neplatnosti dědické dohody ohledně svého dědického podílu, jednak proto, že nebyl řádně zastoupen zákonným zástupcem, jednak pro zkrácení přes polovinu ceny obecné. Procesní soud první stolice žalobě vyhověl, zjisti provedeným odhadem, že cena nemovitosti byla v řízení pozůstalostním stanovena příliš nízko. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Těžiště odvolání žalovaných spočívá ve výtce, že soudem první stolice neprávem bylo zrušeno dědické narovnání, smluvené účastníky dne 25. května 1916 při projednání pozůstalosti po Janě P-ové. K dědictví byly povolány ze zákona pozůstalé dcery Marie, Jana a pozůstalí synové Karel a Rudolf. Okresní soud projednal pozůstalost s oběma dcerami a Janem K-em, jež jediného ustanovil opatrovníkem oběma pozůstalým synům, z nichž jeden, Karel, byl v ruském zajetí, druhý, Rudolf, na italském bojišti. Proti tomuto spojení opatrovníckého zastupování v jedné a téže osobě nebylo by zásadně námitek, kdyby byla pozůstalost projednána ve smyslu předpisů, platných pro rozdělení dědictví při posloupnosti ze zákona, nemohlo však obstáti, jakmile účastníci rozhodli se, rozdělit pozůstalost jinak, než aby každému z dědiců dostalo se téhož podílu z pozůstalosti, ujednavše,

že Rudolf P. obdrží celou pozůstalost, záležející z usedlosti, proti tomu, že převezme dluhy pozůstalostní a vyplatí spoludědicům ujednané částky jako podíl mateřský. Ať pohlíží se na toto dědické narovnání co do jeho právní povahy se stanoviska jakéhokoliv, tolik jest jisto, že byly jím vyvolány protichůdné zájmy syna Rudolfa P-a se strany jedné a ostatních spoludědiců tudíž i syna Karla se strany druhé. Zastupování Rudolfa P-a i Karla P-a týmž opatrovníkem stalo se tím okamžikem právně nemožným a po zákonu nepřipustným (§§ 272, 276, 280 a 283 obč. zák.). Od toho okamžiku nemohl jednáním opatrovníkovým žádný z obou opatrovanců býti ani zavázán, ani práv nemohl z něho nabýti, leda že by opatrovanci dodatečně jednání to zřejmě schválili. K takovému schválení došlo sice se strany žalovaného Rudolfa P-a, nikoliv však se strany žalobce, naopak týž, máje za to, že při projednání pozůstalosti rozdělením jmění na svých právech byl zkrácen, ohradil se proti účinkům, vyplývajícím pro něho z jednání opatrovníkova, — ohledně něho schází zde tudíž naprosto ke každé smlouvě nutně potřebný projev vůle (§ 865 obč. zák.) a právem proto domáhá se toho, aby zmíněné dědické narovnání ohledně něho a pokud vztahuje se k čtvrtině pozůstalosti, jemu připadnuvší, prohlášeno bylo za bezúčinné a neplatné. Na věci ničeho nemění, že narovnání tomu dostalo se schválení pozůstalostního i opatrovníckého a že i stížnost, kterou žalobce podal do projednání pozůstalosti, s konečnou platností byla zamítnuta. Neboť, jak vyplývá již z povahy věci samé a jak také patrné jest z rozhodnutí, mohlo rozhodnutími těmi projednání pozůstalosti uznáno býti správným jenom po stránce formální, právní nároky samotné, obzvláště pokud byly sporné, nebyly tím nikterak vyřízeny. Projednání pozůstalosti bylo ukončeno, k novému projednání pozůstalosti nemůže již dojíti, tím však není vyloučeno, aby žalobce nedomáhal se sporem uznání nároků, kterých po jeho názoru nebylo při projednání pozůstalosti náležitě dbáno a šetřeno. Žalobce, jak již bylo řečeno, měl nárok na čtvrtinu pozůstalosti a přirozeně také právo, požadovati, aby mu odevzdána byla čtvrtina nemovitostí, do pozůstalosti náležejících. K tomu, aby na místě těchto nemovitostí přijal něco jiného, vubec nucen býti nemůže, ježto nejde tu o případ, jež by bylo posuzovati podle zákona ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 zemsk. zák., tento nárok jeho nemohl proti jeho vůli býti zaměněn za žádný jiný nárok a, stalo-li se tak přece, přísluší mu plné právo, domáhati se sporem nápravy. Soud odvolací srovnává se se soudem stolice prvé v názoru, že smluvené při projednání pozůstalosti převzetí čtvrtiny, připadnuvší žalobci, žalovaným Rudolfem P-em musilo by pokládáno býti za koupi a že tudíž bylo lze užítí na dotyčnou úmluvu předpisů § 934 obč. zák. a přistupuje rovněž k názoru, prvním soudem náležitě odůvodněnému, že neplatnou byla by smlouva o přidělení pozůstalostního jmění i z toho důvodu, že žalobce neobdržel ani poloviny ceny za část nemovitosti, jemu připadnuvší, ale žalovaným Rudolfem P-em převzatou.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y :

Není sice správným názor soudu prvé stolice, že o platnosti dědické dohody bylo již právoplatně rozhodnuto v řízení nesporném, poněvadž

o tom, je-li smlouva platná, může být rozhodnuto jen pořadem práva. Nelze však souhlasiti ani s míněním odvolacího soudu, že dědická dohoda jest neplatnou pro nedostatek žalobcova svolení. Podle § 271 a 272 obč. zák. musí opatrovanci zřízen býti zvláštní opatrovník a) v právních jednáních mezi opatrovancem a jeho zákonným zástupcem, b) ve sporech mezi několika opatrovanci, kteří jsou zastoupeni týmž zákonným zástupcem, pro každého z nich. Zákon tedy rozeznává mezi právními jednáními vůbec v případě a) a mezi spory v případě b), a nařizuje zřízení zvláštního opatrovníka v případě b), jde-li o spory mezi několika opatrovanci, nikoli však, jde-li mezi nimi o právní jednání mimosporná. Zákon činí tento rozdíl proto, že vidí záruku ochrany zájmů všech účastníků v tom, že poručenský neb opatrovnícký soud takové smlouvy zkoumá a schvaluje. Pro dědickou dohodu nemusel tedy žalobci pod neplatností smlouvy zřízen býti zvláštní opatrovník, neboť dle tehdejšího stavu věci nebyl rozpor v zájmech jeho a jeho sourozenců nikterak zjevným a nebylo lze předvídati, že by smlouva o rozdělení pozůstalosti mohla zavdati příčinu ke sporům mezi nimi. Jelikož pak opatrovnícký soud dědickou dohodu schválil, stala se platnou a nemůže jí nyní dodatečně býti odporováno. Rovněž nesprávným jest názor, že smlouva jest neplatná, protože žalobce byl zkrácen přes polovici pravé ceny. V pozůstalostním řízení zjistil pozůstalostní soud na základě znaleckého posudku, že cena nemovitostí, patřících do pozůstalosti, činí 10.248 Kč 20 h. Tomuto zjištění nebylo odporováno. Opatření, jež učiní soud o předmětech soudnictví ve věcech mimosporných, tvoří podle § 18 nesp. říz. právo pro účastněné osoby, nabylo-li právní moci. Výjimka z toho platí jen tehdy, když zákon přiznává straně vlastní právo k žalobě nebo když se v mimosporném opatření činí výhrada dalšího právního přetřásání. Takové výjimky zde není. Rozhodnutí jeho stalo se závazným pro pozůstalostní řízení a osoby na něm účastněné; je přezkoumati pořadem práva není přípustno. Nižší soudy porušily ustanovení § 18 nesp. říz., provedše nový odhad nemovitosti a položivše jeho výsledek za základ svému rozhodnutí.

Čís. 1280.

Správce pozůstalosti jest bez dalšího zmocnění soudu oprávněn a povinen vésti obchod, do pozůstalosti náležející, a za tím účelem zboží prodávati a nové kupovati.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1921, Rv I 675/21.)

Žalobce domáhal se na pozůstalosti zaplacení pohledávek, jež mu vzešly z dodávek do obchodu, náležejícímu do pozůstalosti a řízenému jejím správcem. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Právní otázka záleží tu v tom, zdali správce pozůstalosti byl již mocí svého správcovského úřadu oprávněn, obchod zůstaviteluv dále vésti,